

Raision kaupungin kotouttamisohjelman seurantaraportti 2024

Raision kaupungin kotouttamisohjelma 2022-2025

raisio

Sisällysluettelo:

1. Yleistä

1.1. Toimintaympäristön muutokset.....	4
1.2. Talous.....	5

2. Kotoutumispalveluiden ja -rakenteiden kehittäminen

2.1. Kotoutumispalveluiden toiminta.....	5
2.1.1. Kototuki – kotoutuja-asiakkaiden suunnitelmallinen tuki ja ohjaus.....	6
2.1.2. Matalan kynnyksen ohjaus Monineuvo.....	6
2.1.3. Ryhmätoiminta ja suomen opetus.....	7
2.1.4. Retket ja tapahtumat.....	7
2.1.5. Seminaarit.....	8
2.1.6. Yhteistyöverkostot.....	8
2.2. Raison avustuskeskus.....	9
2.3. Kotoutumispalveluita koskevien kehittämiskohteiden toteutuminen.....	9
2.3.1. Kotoutumis- ja monikulttuurisuustyön yhteistyöverkostojen vakiinnuttaminen.....	10
2.3.2. Kaupungin kotoutumispalveluiden organisointi ja resurssointi.....	10
2.3.3. Matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelu Monineuvon vakinaistaminen.....	10
2.3.4. Osaamisen ja työtapojen kehittäminen.....	10
2.3.5. Erityisen tuen järjestäminen haavoittuville ryhmille.....	10
2.3.6. Kotoutumisen edistäminen työvoiman ulkopuolella oleville henkilöille.....	11
2.3.7. Yhteistyö 3. sektorin kanssa.....	11

3. Pakolaisvastaanoton kehittämiskohteiden toteutuminen

3.1. Kuntapaikkojen tarjoaminen kiintiöpakolaisille ja muille haavoittuville ryhmille.....	11
3.2. Ukrainalaispakolaisten vastaanotto.....	11
3.3. Avustuskeskuksen toiminnan jatko.....	12
3.4. Valtion pakolaiskorvausten käyttö, kohdentaminen ja seuranta.....	12

4. Lapset ja nuoret -kehittämiskohteiden toteutuminen

4.1. Maahanmuuttajalasten tukeminen varhaiskasvatuksessa.....	12
4.2. Perusopetuksen kehittämiskohteet.....	13
4.2.1. Kehitetään valmistavaa opetusta joustavasti muuttuvia tilanteita vastaavaksi.....	13
4.2.2. Koulutetaan opettajia ja henkilöstöä kohti kielitietoista toimintakulttuuria.....	13
4.2.3. Vahvistetaan oman äidinkielen opetukseen osallistumista.....	14
4.2.4. Kehitetään läksyparkkitoimintaa.....	14
4.3. Vapaa-ajan toiminta lapsille ja nuorille.....	14
4.4. Kirjaston palvelut lapsille ja nuorille.....	16
4.5. Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö.....	16

5. Koulutuksen ja työelämän kehittämiskohteet

5.1. Työelämävalmiuksien vahvistaminen ja työelämään pääsyn edistäminen.....	17
5.2. Toiminnallista suomea -palvelun käynnistäminen.....	17
5.3. Työelämän vastaanottavuuden lisääminen.....	17
5.4. Raison kaupunki maahanmuuttajien työllistäjänä.....	17
5.5. Varautuminen kotoutumista edistävien koulutusten järjestämisvastuun siirtymiseen kunnille...	18

6. Asumisen kehittämiskohteet

6.1. Riittävä ja monipuolinen vuokra-asuntotuotanto.....	18
6.2. Hyvien julkisten yhteyksien varmistaminen ja ylläpitäminen kaupungin eri asuinalueille.....	18
6.3. Asumisohjaajan työn jatkaminen.....	19
6.4. Naapuruussuhteiden ja asumisviihtyvyyden ja -turvallisuuden parantaminen.....	19

7. Hyvien väestösuhteisen ja osallisuuden edistäminen

7.1. Väestösuhteiden seuranta	19
7.2. Osallistaminen ja aktiivinen tiedottaminen.....	19
7.3. Matalan kynnyksen toiminta kohtaamispaikka Satelliitissa.....	20
7.4. Kirjasto tutuksi!.....	20
7.5. Raisio-opiston suomen opetus ja muu kurssitarjonta.....	20
7.6. Tapahtuma- ja tiedotustoiminta.....	21
7.7. Olkkari – raisiolaisten olohuone ja asioimispiste.....	21
7.8. Liikkumiseen aktivointi.....	21
7.9. Tuki kolmannen sektorin kotoutumis- ja monikulttuurisuustyöhön.....	22

8. Seuraavia askelia.....

Kiitokset raportin kokoamiseen osallistuneille..... 23

LIITE:..... 24-

Vieraskieliset Raisiossa kielen mukaan 2023,

Suomalais- ja ulkomaalaistaustaiset ikäryhmittäin Raisiossa 2023,

Työllisyysaste syntyperän, taustamaan ja maassaoloajan mukaan Raisiossa 2022,

Työttömien työnhakijoiden seuranta Raisiossa 12/2024

Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden määrä ja prosentuaalinen osuus Raisiossa 12/2024

1. Yleistä

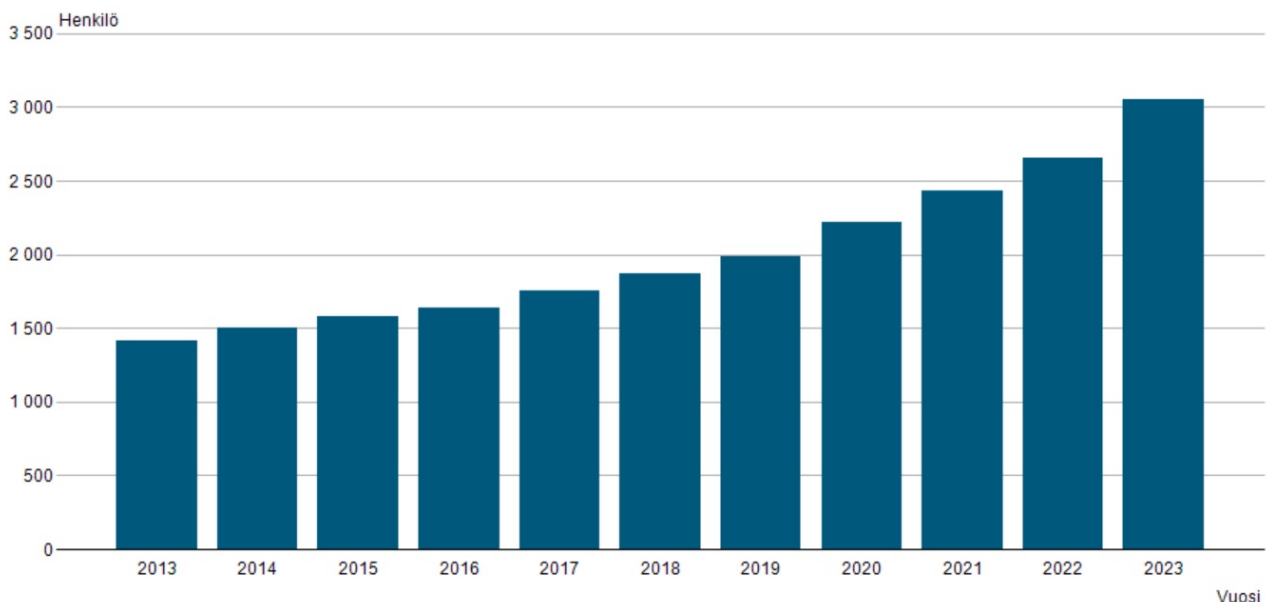
Raision kaupungin kotoutumishjelma vuosille 2022-25 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 24.4.2023. Ensimmäinen raportointi, joka koski vuotta 2023 annettiin kaupunginhallitukselle 15.1.24. Tässä seurantaraportissa arvioidaan kotouttamishjelman tavoitteiden toteutumista viime vuodelta. Tietoja raporttiin on koottu kaupungin eri toimialueilta sekä hyödyntämällä tilastotietoa.

1.1. Toimintaympäristön muutokset

Maahanmuutto on ollut koko maassa korkealla tasolla viime vuodet. Yleisimmät syyt muutolle ovat perhe, tilapäinen suojelu (ukrainalaiset), opiskelu ja työ. Kansainvälisen suojelun hakijamäärät ovat sitä vastoin alhaisia. Raision väestö on vuosi vuodelta moninaistunut, vuoden 2023 loppuun mennessä vieraskielisiä oli 3051 henkilöä, mikä on noin 12 % väestöstä. Raisioon muutetaan moninaisista syistä, joista keskeisiä ovat perhe- ja työperäinen muutto sekä ukrainalaisten tilapäistä suojelua saaneiden asettuminen kuntaan.

Pakolaistaustaiset kotoutujat ovat Raisiossa pääasiassa ukrainalaisia tilapäistä suojelua saaneita. Ukrainan sotaa paenneet ovat maaliskuusta 2023 lähtien voineet hakea kotikuntarekisteröinnin edellyttäen, että he ovat asuneet Suomessa vähintään vuoden. Vuoden 2024 alussa Raisiossa oli 271 henkilöä, joista valtio maksoi pakolaisten laskennallisia korvauksia. Näistä 257 oli ukrainalaisia tilapäistä suojelua saaneita ja vain 14 henkilöä oli muita kieli- ja kansallisuusryhmiä. Vuoden loppuun mennessä kotoutujien määrä oli huomattavasti kasvanut. Joulukuussa kunta sai korvausta 454 henkilöstä, joista 437 oli ukrainalaisia tilapäistä suojelua saaneita ja 17 henkilöä muita kansallisuuksia kuten afgaaneja ja somaleita turvapaikan saaneita ja perheen yhdistämisen kautta saapuneita.

Väestö muuttujina Vuosi. Raisio, VIERASKIELISET YHTEENSÄ, Henkilöiden lukumäärä.

Lähde: Kototietokanta (kotoutuminen.fi)

ks. myös liite Raision vieraskieliset kielen mukaan.

1.2. Talous

Raision kaupunki sai kotoutumisen edistämiseen vuonna 2024 valtion laskennallisia korvauksia noin 860 000 euroa. Korvaukset kasvoivat merkittävästi aikaisempiin vuosiin verrattuna johtuen kotoutujien määrän kasvusta. Korvauksia käytettiin kotoutumispalveluiden henkilöstö- ja toimintakuluihin ja osa allokoitiin valtion ohjeistuksen mukaisesti eri hallintokuntien kotouttamista edistävään työhön. Valtion korvauksia osoitettiin sivistystoimelle vieraskielisten lasten ja nuorten tukeen kouluissa ja varhaiskasvatuksessa. Muita keskeisiä tahoja olivat nuoriso- ja vapaa-aikatoimi sekä kirjasto. Yhteensä sivistystoimelle osoitettiin noin 203 000 euroa.

Matalan kynnyksen neuvontapalvelun *Monineuvon* kehittämiseen kaupunki sai rahoitusta Hämeen ELY-keskukselta 1.1.-31.8.2024. Raision kokonaiskulut em. kaudelta olivat 37 901 euroa. Valtionavustuksen osuus kustannuksista oli 17 904 euroa ja kaupungin oma osuus 19 997 euroa.

Raision kaupunki on sopimusperusteisesti tuottanut kotoutumispalveluja myös Naantalın kaupungille sekä Ruskon kunnalle. Toiminnan kulut on laskutettu em. kunnilta.

2. Kotoutumispalveluiden ja -rakenteiden kehittäminen

2.1. Kotoutumispalveluiden toiminta

Kotoutumispalveluiden tehtävänä on Raisioon asettuvien maahanmuuttajien ohjaus ja neuvonta, kotoutumista edistävien palveluiden koordinointi sekä hyvien väestösuhteiden edistäminen. Kotoutumispalveluiden työtä linjaa kaupungin kotouttamisohjelman ohella laki kotoutumisen edistämisestä. Uusi laki tuli voimaan vuoden 2025 alusta ja viime vuoden aikana valmistauduttiin sen voimaantuloon. Kotoutumispalvelut on ollut Raisiossa vuodesta 2023 osa kaupungin yritys- ja työllisyyspalveluita. Tätä ennen kotoutumistyö oli osa sosiaalipalveluita.

Henkilöstö ja toimenkuvat vuonna 2024

Terhikki Mäkelä, maahanmuuttokoordinaattori: koordinointi- ja tiedotustehtävät sekä *Kototuki-palvelun* asiakastyötä, tiimin vastaava työntekijä

Shiva Haghdoost, maahanmuuttokoordinaattori: Naantalın osalta koordinointi, raisiolaisten ja naantalilaisten asiakkaiden *Kototuki*-asiakastyö

Kirsi Hafeez, koordinaattori: *Monineuvo*-palvelun koordinointi ja asiakastyö

Olena Herasymenko, kotoutumisohjaaja: asiakastyö *Kototuki* ja *Monineuvo* -palveluissa, erityisesti ukrainankieliset Raisiossa ja Ruskolla (ostopalvelu, huhtikuusta lähtien kaupungin työntekijä)

Sagal Ali, kotoutumisohjaaja 26.2.2024 alkaen: *Kototuki*-asiakastyö

Maarit Kokkonen, avustuskeskuksen koordinaattori, osa-aikainen

Oili Vainio, avustuskeskuksen työntekijä, osa-aikainen

Esihenkilöt: Outi Niemi, työllisyyspalvelujen palvelupäällikkö ja Kimmo Rinne, yritys- ja työllisyyspalveluiden johtaja

2.1.1. Kototuki – kotoutuja-asiakkaiden suunnitelmallinen tuki ja ohjaus

Kototukipalvelun tavoitteena on edistää asiakkaan kotoutumista kokonaisvaltaisesti eri elämänalueilla huomioiden niin lasten, nuorten, työikäisten kuin ikäihmisten tarpeet. Keskeistä on asiakkaan taustaa,

kieltä ja kulttuuria arvostava työote sekä asiakkaan osallisuuden ja omien voimavarojen tukeminen. Työskentelyn lähtökohtana on palvelutarpeen arviointi sekä kotoutumissuunnitelma.

Asiakaskunnasta suurin ryhmä ovat ukrainalaiset tilapäistä suojelua saaneet. Ukrainalaiset asiakkaat ovat tyypillisesti asuneet yksityismajoituksessa Raisiossa ennen kuntarekisteröintiä ja jääneet rekisteröinnin jälkeen Raisioon asumaan. Asiakaskunnassa on myös turvapaikan saaneita eri kansalaisuuksia edustavia sekä kiintiöpakolaisina ja perheenyhdistämisen kautta suoraan lähtömaastaan Suomeen ja Raisioon muuttaneita. Kaupunginhallituksen kielteisen päätöksen vuoksi Raisioon ei viime vuonna tullut uusia kiintiöpakolaisia.

Asiakkuuden kesto voi olla enintään kolme vuotta ensimmäisestä kuntarekisteröinnistä. Tämän vuoden alusta kotoutumisaika lyheni kahteen vuoteen, mutta ennen vuoden vaihdetta saapuneiden kotoutumisaika on edelleen kolme vuotta.

Kototukeen ohjataan asiakkaat, jotka eivät ole työvoimapaalveluiden asiakkaita kuten kotivanhemmat ja iäkkäät. Toinen tärkeä ryhmä ovat tukea tarvitsevat lapsiperheet kuten yksinhuoltajat ja monilapsiset perheet sekä asiakkaat, joilla on erityisiä tarpeita johtuen esim. vähäisestä koulutustaustasta. Suurin osa raisiolaisista kotoutujista on kuitenkin kevyemmän Monineuvo-palvelun piirissä tai heillä on muita tukiverkostoja. Kototukeen pyritään ohjaamaan asiakkaat, joilla on tarve pitkäjänteiseen ja kokonaisvaltaiseen kotoutumisen tukeen.

Alkuvaiheen ohjauksessa asiakkaaseen pyritään luomaan luottamuksellinen suhde ja tukemaan asiakasta kotoutumisprosessissa. Alussa ohjaus on usein intensiivistä, kun suomen kielen taito on vähäistä ja suomalainen yhteiskunta on vieras. Työskentelyssä verkostot ovat keskeisiä ja yhteistyötä tehdään kaupungin toimijoiden lisäksi myös hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa.

Lapsiin ja nuoriin liittyvät teemat ovat tärkeitä, sillä huomattava osa asiakkaista on lapsiperheitä. Perheitä opastetaan varhaiskasvatuspaikan hakemisessa, kouluun ilmoittautumisessa ja mieleisen harrastuksen etsimisessä. Työskentelyssä pyritään myös muutoin tukemaan maahanmuuttajavanhempien vanhemmuutta uudessa elämäntilanteessa.

Aikuiset työvoimaan kuuluvat asiakkaat ohjataan ilmoittautumaan työvoimapaalveluihin. Työvoimapaalveluiden kautta asiakkaat ohjautuvat heille soveltuviin kotoutumista edistäviin koulutuksiin.

2.1.2. Matalan kynnyksen ohjaus Monineuvo

Monineuvo tarjoaa matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa kaikille vieraskielisille kuntalaisille riippumatta asumisajasta tai muuton syistä. Monineuvo jatkoi vuonna 2024 toimintaansa osana Varsinais-Suomen maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluiden kehittämishanketta. Kyseessä on työ- ja elinkeinoministeriön alainen valtakunnallinen hanke. Kuluneen vuoden aikana valmistauduttiin hankkeen päättymiseen ja Monineuvon vakiinnuttamiseen osaksi kunnan kotoutumispalveluita.

Monineuvon palvelukieliä oli yhteensä kuusi: suomi, englantia, venäjä, ukraina, arabia ja kurdi. Neuvontaa oli saatavilla päivystysaikoina ilman ajanvarausta ja erikseen ajanvarauksella. Monineuvo jatkoi toimintaansa Varhan hallinnoimassa asiointipiste Olkkarissa, mutta asiakkaita otettiin vastaan myös Martinkadulla kotoutumispalveluiden tiloissa.

Asiakastyö jatkui aktiivisena koko vuoden. Yhteydenottoja oli vuonna 2024 yhteensä 749 eli keskimäärin 62 yhdenottoa kuukaudessa. Suurin osa yhteydenotoista oli käyntejä neuvontapisteessä, mutta ohjausta ja neuvontaa annettiin myös puhelimen, viestien ja sähköpostien välityksellä. Äidinkielen mukaan asiakkaat jakaantuivat seuraavasti: ukraina 69 %, arabia 11 %, venäjä 8 %, kurdi 6 %, somali 2 %, dari 2 % ja muut kielet 2 %. Suurin osa asiakkaista oli taustaltaan pakolaisia tai turvapaikanhakijoita. Seuraavaksi suurimpia ryhmiä olivat perhesyiden tai työn vuoksi muuttaneet.

Monineuvo on muodostunut asiakaskunnalle ja yhteistyökumppaneille tutuksi palveluksi. Asiakkaita on tuettu etenemään omilla palvelupoluillaan. Heitä on autettu muun muassa hakemaan etuuksia, asuntoja, työpaikkoja ja koulutuspaikkoja. On autettu ilmoittautumaan työnhakijoiksi, etsitty suomen kielen kursseja ja harrastuksia. Kaikki tämä on auttanut kohderyhmää etenemään kohti tavoitteitaan ja ennaltaehkäissyt ongelmien syntymistä. Samalla on tehty ymmärrettäväksi suomalaista yhteiskuntaa ja tapoja toimia.

2.1.3. Ryhmätoiminta ja suomen opetus

Kotoutumispalvelut tarjosi kuluneen vuoden aikana yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa erilaista opinto- ja ryhmätoimintaa. Toimintaan pyrittiin tavoittamaan etenkin työvoiman ulkopuolella olevia kuten kotivanhempia ja iäkkäitä. Tarjolla oli suomen kielen kurssi, jossa opetusta oli keväällä kahtena aamupäivänä viikossa ja syyskaudella yhtenä aamupäivänä. Syyskaudella järjestettiin myös suomen kielen jatkokurssi. Kurssien aikana oli kotoutumispalveluiden tilaamana MLL:n lastenhoitopalvelu, mikä mahdollisti kotivanhempien osallistumisen.

Raision seurakunta tarjosi suomen kielen opetusta maanantaiaamupäivisin. Myös seurakunnan kurssin aikana oli lastenhoito. Keskiviikkoisin kotoutumispalvelut ja Sateenkaarikoto ry järjestivät monikulttuurisen aamutapaamisen perheiden kohtaamispaikka Satelliitissa. Mukana toteutuksessa oli myös kaupungin liikuntapalvelut. Maahanmuuttajataustaisia perheitä kannustettiin myös muutoin osallistumaan Satelliitin toimintaan.

Syksyllä alettiin valmistautua uuden kotoutumislain voimaantuloon ja suunnitella aikaisempaa laajempaa kotoutumiskurssikokonaisuutta työvoiman ulkopuolella oleville ryhmille. Palvelutarjoajaksi valikoitui Raisio-opisto, jonka kanssa tehtiin ostopalvelusopimus.

2.1.4. Retket ja tapahtumat

Kotoutumispalvelut järjesti useita retkiä ja tapahtumia koulujen loma-aikaan asiakkaille, mm. retket Vepsään, Ruissaloon ja Kuralan kylämäkeen sekä mökkiretki Paraisille.

Yhteistyötä jatkettiin kuluneena vuonna Turun kriisikeskuksen kanssa. Syksyllä järjestettiin Kriisikeskuksen asiantuntijoiden kanssa mielenterveysaiheinen asiakastilaisuus, joka tulkattiin somaliksi. Raision kirjaston kanssa yhteistyössä järjestettiin kirjasto-opastuksia.

Kotoutumispalvelut oli mukana järjestämässä useita kulttuuritapahtumia kuten kielellistä monimuotoisuutta juhlistavan Satakieli-tapahtuman Raision kirjastossa 9.3., dervissi-tanssiesityksen kirjastossa 16.3., Ramadaniin liittyvän Iftar-juhlan ja illallisen kaupungintalossa 16.3., omenankukkajuhlan perheiden kohtaamispaikka Satelliitissa 18.5. sekä kulttuurien kohtaamisten iltapäivän 14.12., jossa esitettiin mm. ukrainalaisten teatteriharrastajien musiikillinen komedia. Juhlien ja tapahtumien

tarkoituksena oli tuoda yhteen ihmisiä eri taustoista sekä tukea ja tehdä näkyväksi kielellistä ja kulttuurista rikkautta ja moninaisuutta.

2.1.5. Seminaarit

Kotoutumispalvelut järjesti kaksi seminaaria vuonna 2025. Seminaarien tarkoituksena oli koota alan toimijoita ja muita kiinnostuneita yhteen, lisätä tietoa, ymmärrystä ja keskustelua kotoutumisen, maahanmuuton ja moninaistuvan yhteiskunnan ilmiöistä.

Moninaistuva yhteiskunta – kohtaammeko toisemme? -seminaari järjestettiin 21.5. kaupungintalon valtuustosalissa. Seminaarin pääpuhujana oli maahanmuuton, monikulttuurisuuden ja kotoutumisen asiantuntija *Anu-Rohima Mylläri*. Seminaarissa oli lisäksi maahanmuuttajataustaisia eri alojen asiantuntijoita kertomassa omista kohtaamisen kokemuksista mm. kuntapolitiikassa ja työelämässä.

Syksyn seminaarin teemana 21.11. olivat lapset ja nuoret ja se juhlisti lasten oikeuksien päivää, jonka teemana oli tällä kertaa oikeus oppimiseen. Pääpuhujana oli väitöskirjatutkija, suomi toisena kielenä -opettaja *Heli Vigren*. Tilaisuudessa kuultiin myös mm. oman äidinkielen opettajan ja maahanmuuttajanuorten puheenvuoroja.

Kummassakin seminaarissa oli myös kulttuuriohjelmaa, kevään seminaarissa turkkilaista kansanmusiikkia ja syksyn seminaarissa ukrainalaisryhmän laulusesitys. Seminaarit saivat hyvän vastaanoton, kummassakin seminaarissa oli noin 60-70 osallistujaa ja palaute oli erittäin myönteistä.

2.1.6. Yhteistyöverkostot

Kotoutumispalveluiden keskeinen tehtävä on edistää yhteistyötä kotoutumiseen, maahanmuuttoon ja monimuotoisuuteen liittyen. Raision kotoutumispalvelut koordinoi useita yhteistyöverkostoja:

- *Maahanmuuttajatyön yhdyshenkilöverkosto*: edustajia kaupungin eri toimialoilta, Varhasta ja kolmannelta sektorilta. Ryhmä kokoontui kuluneen vuoden aikana viisi kertaa. Kokouksissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita, edistettiin yhteistyötä sekä kokemusten ja tiedon vaihtoa.
- *Raisio-Naantali- yhteistyöryhmä*: ryhmää täydennettiin vuoden aikana Ruskon edustuksella, kun Raision kotoutumispalveluiden asiakastyö laajeni Ruskolle. Yhteistyöryhmä kokoontui vuoden aikana kolmesti. Työ keskittyy käytännön toimintatapoihin ja linjauksiin.
- Laaja-alainen *maahanmuutto- ja monikulttuurisuustoimikunta*: laaja edustus toimijoita kunnista, Varhasta, järjestöistä ja ELY-keskuksesta. Kunnista mukana oli Raisio, Naantali ja Rusko. Toimikunta kokoontui kahdesti viime vuonna. Vuoden 2025 alusta mukaan tulevat myös Masku ja Mynämäki. Toimikunnan tehtävä on edistää maahanmuuttoon, kotoutumiseen ja yhteiskunnan monimuotoistumiseen liittyvää alueellista kehittämistyötä, yhteistyötä ja vuoropuhelua.

Lisäksi kotoutumispalveluiden työntekijöitä on edustettuna useissa verkostoissa ja ohjausryhmissä:

- Kestävä Raisio -työryhmä, joka edistää poikkihallinnollista työskentelyä Raisiossa.
- Varhan ja Varsinais-Suomen kuntien maahanmuuttokoordinaattoreiden yhteistyöverkosto
- ELY-keskuksen koordinoima pakolaisia vastaanottavien kuntien verkosto
- Ehjä ry:n Kuule minua -hankkeen ohjausryhmä. Hankkeessa maahanmuuttajanuoret saavat vertaistukea ja heitä valmennetaan kokemusasiantuntijoiksi ja vaikuttajatyöhön.

- perheiden kohtaamispaikka Satelliitin ohjausryhmä
- Varhan läntisen alueen yhteisövaikuttavuusjohtoryhmä
- Auralan kansanopiston Työsä Parempi -hankkeen ohjausryhmä
- Turun työllisyysaluevalmistelu: kotoutumispalveluiden työryhmä
- Turku International House: YKS-hankkeen ohjausryhmä (yhteisöllisen kotoutumisen startti)
- Turun seudun kotoutumisen kumppanuusverkosto (Moniku)

Kotoutumispalveluiden työntekijät ovat lisäksi vierailleet asiantuntijoina eri tilaisuuksista kuten Raision vammaisneuvostossa sekä osallistuneet erilaisiin messutyyppeihin tapahtumiin kuten Killin markkinoille.

2.2. Raision avustuskeskus

Avustuskeskus on tukenut Raision ja ympäristökuntien ukrainalaisia pakolaisia kevästä 2022 lähtien vuoden 2024 lopulle asti. Raision osalta keskus on palvellut muitakin pakolaisia. Koko toimintansa aikana keskus on palvellut yli 25 000 kävijää. Päivittäinen kävijämäärä oli keskimäärin 40-60 henkilöä. Kävijöitä oli koko Varsinais-Suomen alueelta, suurin osa kuitenkin Turusta ja Raisiosta sekä lähikunnista.

Keskuksen toimintaa koordinoi Raision kaupunki ja mukana oli Raision ja Maskun seurakunnat, Suomen Punaisen Ristin Varsinais-Suomen piiri ja Raision osasto, Ote-säätiö sekä Suomen Ukrainalaiset ry. Avustuskeskuksen päivittäisessä toiminnassa oli mukana myös vapaaehtoisia.

Keskus jakoi tarvitseville lahjoitustavarana saatuja astioita ja kodintekstiilejä, kalusteita, vaatteita, leluja, hygieniatuotteita ja elintarvikkeita. Avustuskeskus avasi lahjoitusten vastaanottamista varten keräyspisteitä kauppojen yhteyteen.

Avustuskeskuksessa oli ukrainalaisille pakolaisille monipuolista harrastustoimintaa ja tapahtumia. Eri ikäisille lapsille oli säännöllisesti tarjolla mm. suomen ja ukrainan kielen kielikerhoja, maalauskerho, savipaja sekä tietokonekerho. Lisäksi avustuskeskuksessa oli mahdollisuus saada laulu- ja pianotunteja. Aikuisille Suomen ukrainalaiset ry järjesti keskuksessa teatterikerhon sekä suomen kielen opetusta. Lisäksi ukrainalaisten yhdistys järjesti kerran viikossa neuvontaa Asiallinen apuri -hankkeessa. Keskuksessa järjestettiin myös mm. joulun- ja äitienpäiväjuhliä sekä ukrainalaisten omia juhlapyhiä ja tapahtumia. Syksyllä 2024 järjestettiin borssikeittolounastarjoilua.

Avustuskeskus oli myös useissa yhteistyötempauksissa mukana. Esimerkiksi Lions Clubs Internationalin säätiön kanssa ja Lions piiri 107A kanssa tuettiin nuorten liikuntaa ja harrastustoimintaa myöntämällä avustuksia ukrainalaisille lapsille ja nuorille urheiluvälinehankintoja varten. Paikallisyhdistysten ja -järjestöjen lahjoitusvarojen avulla jaettiin joulun aikaan lapsille lahjapaketteja ja lapsiperheille ruokakasseja sekä ruokalajakortteja.

2.3. Kotoutumispalveluita koskevien kehittämiskohteiden toteutuminen

Kotoutumispalveluiden kehittämiskohteet koskevat kotoutumis- ja maahanmuuttajatyön rakenteiden, työtapojen ja verkostojen kehittämistä, jotta ne vastaava myös kotoutumislakiuudistuksen tavoitteisiin ja velvoitteisiin.

2.3.1. Kotoutumis- ja monikulttuurisuustyön yhteistyöverkostojen vakiinnuttaminen

Toteutus: Yhteistyöverkostot ovat vakiintuneet ja monipuolistuneet kuluneen vuoden aikana. Tärkeä paikallinen tiedonvaihdon ja yhteistyön foorumi on maahanmuuttajatyön yhdyshenkilöverkosto. Uuden kotoutumislain voimaantuloon on valmistauduttu työryhmässä, jossa edustettuina olivat Turun työllisyysalueen kunnat. Myös Raision, Naantalın ja Ruskon maahanmuutto- ja monikulttuurisuus-toimikunta käynnistyi tauon jälkeen vuoden 2024 alussa.

2.3.2. Kaupungin kotoutumispalveluiden organisointi ja resurssointi

Toteutus: Kotoutumispalvelut on organisoitu osaksi yritys- ja työllisyyspalveluiden toimintaa. Yksikön toimintatavat ovat vakiintuneet siten, että palvelupolkuja on kaksi: kototuki-palvelu ja matalan kynnyksen Monineuvo-palvelu. Kummassakin palvelulinjassa on oma työskentelykonseptinsa ja kohderyhmänsä. Asiakastyön ohella keskeinen tehtävä on myös maahanmuuttaja- ja moninaisuustyön koordinointi- ja verkostotehtävät.

Kotoutumispalveluiden henkilöstömäärä kasvoi vuoden 2024 aikana, mikä loi aikaisempaa paremmat mahdollisuudet vastata mm. asiakasmäärien kasvuun. Alkuvuonna 2024 kaksi uutta kotoutumisohjaajaa aloitti kotoutumispalveluissa, Sagal Ali helmikuun lopussa ja Olena Herasymenko huhtikuun alussa. Herasymenkon työpanosta hankittiin tätä ennen ostopalveluna Suomen Ukrainalaiset ry:ltä. Uusien rekrytointien myötä myös tiimin kieliosaaminen monipuolistui. Asiakkaita voidaan palvella suomeksi, ukrainaksi, venäjäksi, englanniksi, somaliksi, kurdiksi ja persiaksi.

2.3.3. Matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelu Monineuvon vakinaistaminen

Toteutus: Monineuvon vakinaistamista valmisteltiin kuluneen vuoden aikana. Vuonna 2022 alkanut pilotointi, toimintakonseptin kehittäminen ja juurruttaminen ovat onnistuneesti pohjustaneet toiminnan vakinaistamista. Palvelu siirtyi lakisääteisesti kunnan vastuulle ja rahoitus osaksi valtionosuusjärjestelmää vuoden 2025 alusta.

2.3.4. Osaamisen ja työtapojen kehittäminen

Toteutus: Raision kotoutumispalvelut järjesti kaksi seminaaria vuoden aikana. Kotoutumispalveluiden henkilöstö osallistui aktiivisesti mm. työ- ja elinkeinoministeriön kotoutumislakiuudistusta koskeviin koulutuksiin sekä alueellisiin seminaariin. Myös verkostojen kuten Raision maahanmuuttajatyön yhdyshenkilöverkoston tapaamiset edistivät osaamisen ja työtapojen kehittämistä.

2.3.5. Erityisen tuen järjestäminen haavoittuville ryhmille

Toteutus: Asiakastyössä erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden asioissa tehtiin yhteistyötä Varhan sosiaalityön sekä terveyskeskuksen kanssa. Joidenkin asiakkaiden kohdalla tehtiin monialainen palvelutarpeenarvio ja kotoutumissuunnitelma.

2.3.6. Kotoutumisen edistäminen työvoiman ulkopuolella oleville henkilöille

Toteutus: Raision kotoutumispalvelut tarjosi yhdessä kumppaneiden kuten Raisio-opiston kanssa suomen opetusta, jonka aikana oli lastenhoito järjestetty. Viikoittain järjestettiin toimintaa perheiden kohtaamispaikka Satelliitissa sekä loma-aikoina retkiä ja tapahtumia. Syksyllä 2024 aloitettiin uuden tyyppisen kotokoulutuksen suunnittelu.

2.3.7. Yhteistyö 3. sektorin kanssa

Toteutus: Yhteistyö 3. sektorin kuin myös Raision seurakunnan kanssa oli kuluneena vuonna vilkasta. Kolmannen sektorin kanssa järjestettiin tapahtumia ja retkiä sekä toimintaa perheiden kohtaamispaikka Satelliitissa.

3. Pakolaisvastaanoton kehittämiskohteiden toteutuminen

Keskeistä näissä kehittämiskohteista on sitoutuminen pakolaisten vastaanoton ja kotoutumisen yhteiseen vastuunkantoon osana Turun seutukuntaa.

3.1. Kuntapaikkojen tarjoaminen kiintiöpakolaisille ja muille haavoittuville ryhmille

Toteutus: Kuntapaikkoja koskeva kehittämiskohde ei ole toteutunut. Viimeisin myönteinen kuntapaikka päätös tehtiin vuonna 2022 ja sen nojalla Raisio vastaanotti viisi afganistanilaista kiintiöpakolaista, jotka saapuivat Raisioon alkuvuodesta 2023. Sen jälkeen Raisio ei ole tarjonnut kuntapaikkoja, koska kaupunginhallitus ei ole hyväksynyt ELY-keskuksen kuntapaikkaesityksiä. Turku ja ympäristökunnat (Kaarina, Lieto, Naantali ja Parainen) sitä vastoin ovat sitoutuneet Turun seudun yhteiseen vastuunkantoon tarjoamalla vuosittain kuntapaikkoja.

3.2. Ukrainalaispakolaisten vastaanotto

Ukrainan pakolaisten kohdalla ei ole käytössä kuntapaikkamenettelyä vaan tilapäistä suojelua saaneet jäävät kuntarekisteröinnin saatuaan pääsääntöisesti asumaan siihen kuntaan, jossa he ovat asuneet yksityismajoitettuna ennen rekisteröintiä. Vastaanottokeskuksessa majoitetut muuttavat rekisteröinnin jälkeen omatoimisesti kuntiin.

Toteutus: Asiakkaiden palvelutarpeet vaihtelevat esim. riippuen siitä, onko kyseessä työssäkäyvä aikuinen, lapsiperhe tai iäkäs henkilö. Kotoutumispalveluiden edellä kuvatut palvelupolut, Kototuki ja Monineuvo, sekä avustuskeskus ovat pyrkineet vastaamaan ukrainalaispakolaisten tarpeisiin. Monineuvolla on ollut keskeinen rooli tilanteessa, jossa asiakasvirta on kasvanut nopeasti. Monineuvon omakielinen palvelu (ukraina ja venäjä), päivystysajat ilman ajanvarausta samoin kuin konsepti, jossa asiakkaan kysymyksiin ja pulmiin tartutaan viipymättä, ovat toimineet erityisesti akuutteihin tarpeisiin hyvin. Monineuvosta asiakas on tarvittaessa ohjattu suunnitelmalliseen Kototuki-palveluun tai sote-palveluiden piiriin.

Monineuvon suosio ja asiakasmäärien kasvu on toisaalta ruuhkauttanut palvelua ja työntekijöiden aika on riittänyt ajoittain vain kaikkein kiireisimpiin tehtäviin.

3.3. Avustuskeskuksen toiminnan jatko

Avustuskeskuksen toiminnan jatkaminen asetettiin tavoitteeksi, kun kotouttamisohjelmaa laadittiin vuonna 2022. Avustuskeskus vastasi akuuttiin tarpeeseen, kun lyhyessä ajassa Raisioon ja lähiseudulle muutti huomattava määrä Ukrainan pakolaisia. Tarvetta oli konkreettisesti avustaa tulijoita (kalusteet, kodin käyttötavarat, vaatteet jne.). Nyt kuitenkin tilanne on tasaantunut, uusia pakolaisia saapuu Ukrainasta aikaisempaa paljon vähemmän.

Toteutus: Kotoutumistyön painopiste on nyt pitkäjänteisessä kotoutumisen tukemisessa. Tästä syystä avustuskeskustyöstä päätettiin luopua; keskuksen toiminta päättyi loppuvuodesta 2024. Avustuskeskuksessa oli kuitenkin virinnyt ukrainalaisyhteisön omaa toimintaa kuten erilaisia kerhoja niin lapsille kuin aikuisille. Yhteisöllisen toiminnan jatko on pyritty turvaamaan kaupungin muissa tiloissa, ennen muuta hyödyntämällä Tokkilan yhdistystilaa. Kotoutumispalveluihin on lisäksi palkattu valtion erityisrahoituksella osa-aikainen työntekijä koordinoimaan yhteisöllistä toimintaa. Tehtävässä toimii Maarit Kokkonen, joka työskenteli aikaisemmin avustuskeskuksen koordinaattorina.

3.4. Valtion pakolaiskorvausten käyttö, kohdentaminen ja seuranta

Toteutus: Raision kaupunki on vuoden 2024 aikana saanut aikaisempaa enemmän laskennallisia valtionkorvauksia kotoutumista edistävään työhön johtuen kotoutujien määrän kasvusta, yhteensä noin 860 000 euroa. Korvauksia käytettiin kotoutumispalveluiden henkilöstö- ja toimintakuluihin minkä lisäksi resurssia allokoitiin sivistystoimelle. Budjetointia haastaa se, ettei koko vuoden summa ole etukäteen tiedossa vaan se määräytyy sen mukaan kuinka paljon kuntaan rekisteröityy pakolaistaustaisia kotoutujia.

4. Lapset ja nuoret -kehittämiskohteiden toteutuminen

Maahanmuuttajaväestö on nuorta verrattuna kantaväestöön (ks. liite ikäryhmittäinen tilasto). Kotoutumisen näkökulmasta on tärkeää se, miten maahanmuuttajataustaiset lapset ja heidän perheensä kohdataan ja miten palvelutarpeet huomioidaan varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, nuorisotoimissa ja vapaa-ajanpalveluissa.

4.1. Maahanmuuttajalasten tukeminen varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksessa vieraskielisiä lapsia on noin 200. Eri äidinkieliä on 27. Suurimmat kieliryhmät ovat ukraina, albania, bosnia, venäjä, somali, kurdi, romanian ja arabia.

Varhaiskasvatusta koskeva kehittämiskohde koskee **vieraskielisten lasten omankielisen tuen järjestämistä**. Tuen avulla edistetään lapsen sopeutumista päivähoitoyhteisöön, osallisuutta esim. kaverisuhteiden kehittymistä, oppimista ja kielellisiä valmiuksia. Omakieliseen tukeen sisältyy myös vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä.

Toteutus: Omankielistä tukea on järjestetty pääasiassa ukrainankielisille lapsille ja heidän huoltajiensa kanssa tehtävään yhteistyöhön. Aluksi yksi työntekijä kiersi eri päiväkodeissa ja ryhmissä ja 1.8.23 hän kiinnittyi yhteen päiväkotiin ja yhteen ryhmään. Tämän lisäksi joissakin varhaiskasvatyksiköissä on eri kieli- ja kulttuuritaustoista henkilöstöä, esim. Varppeen, Petäsmäen, Vaisaaren ja Lautamiehen

päiväkodeissa. Erikielisen henkilöstön määrän ja lasten omakielisen tuen toteutustapojen tarkempi kartoittaminen ei ollut tässä selvityksessä mahdollista.

Muita varhaiskasvatuksen työmuotoja on mm. KieliPeda-työväline, joka tukee kielitietoista varhaiskasvatusta. Kotoutumispalveluista osoitettuja laskennallisia korvauksia käytettiin mm. siihen, että palkattiin avustajia päiväkoteihin ryhmiin, missä on useita monikulttuurisia lapsia. Lisäksi käännettiin varhaiskasvatuksen ohjeita ja lomakkeita useille kielille (ukraina, venäjä, englanti, albania, kurdi ja romania). Varhaiskasvatuksessa aktiivisessa käytössä on myös Lukulumo. Lukulumo on varhaiskasvatukseen suunnattu sovellus, joka tarjoaa laajan valikoiman kuvakirjoja sekä suomeksi että useilla eri kielillä ääneen luettuna.

4.2. Perusopetuksen kehittämiskohteet

Perusopetuksessa on 515 vieraskielistä oppilasta (2/2025). Tämä on 21 % peruskoululaisista. Kieliä on 31, joista suurimmat kieliryhmät ovat ukraina, albania, venäjä, bosnia, kurdi, somali ja arabia.

4.2.1. Kehitetään valmistavaa opetusta joustavasti muuttuvia tilanteita vastaavaksi

Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille, joilla ei ole vielä tarvittavia kielellisiä valmiuksia esi- tai perusopetuksessa opiskeluun. Opetuksen kesto on noin yhden lukuvuoden mittainen.

Toteutus: Valmistavan opetuksen ryhmiä on kuluneen vuoden aikana ollut kahdessa alakoulussa (Ihala ja Friisiä) sekä Vaisaaren yläkoulussa. Oppilaiden ja opiskelijoiden määrä vaihtelee vuosittain ja tarve voi lukuvuoden aikana vaihdella suurestikin. Lukuvuonna 2024–2025 ryhmiä on Vaisaaren yläkoulussa (kaksi ryhmää) sekä Friisilän alakoulussa (yksi ryhmä). Oppilaita integroidaan perusopetuksen ryhmiin jo valmo-aikana, ja siirtyminen lähikouluun voi tapahtua myös kesken lukuvuoden.

Valmistavan opetuksen järjestämistä haastavat nopeasti muuttuvat tilanteet; lapsia tai nuoria voi tulla lukukauden aikana useastikin, jolloin ryhmien oppilasmäärä kasvaa opetushallituksen suosittelemaa 10 oppilaan ryhmää suuremmaksi. Esimerkiksi nyt suositusmäärä on ylittynyt jokaisessa ryhmässä (helmikuu 2025). Valmo-ajan (900/1000 tuntia) täytyessä ja oppilaiden siirryessä perusopetuksen ryhmiin tilanne jälleen tasoittuu. Lisäresurssia on kesken lukuvuoden kyetty osoittamaan Vaisaaren kouluun, johon perustettiin syyslukukauden 2024 lopulla toinen valmo-ryhmä. Oppilasmäärän edelleen kasvaessa myös Friisilän kouluun on osoitettu väliaikaista lisäresurssia kevään 2025 ajalle.

4.2.2. Koulutetaan opettajia ja henkilöstöä kohti kielitietoista toimintakulttuuria

Toteutus: Kielitietoisuudella tarkoitetaan sitä, että jokainen opettaja ja koulun aikuinen on kielellinen malli ja myös opettamansa oppiaineen kielen opettaja. Kielitietoisuuden toimintakulttuuriin kehittäminen koskee kaikkia kouluja ja koko henkilöstöä. Kielitietoisuus ei koske pelkästään opetuksen järjestämistä tai oppitunteja, vaan koulun toimintaa kokonaisuudessaan. Kielitietoisesta ja kaikille yhteisestä koulusta keskusteltiin perusopetuksen opettajien ns. veso-tapahtumassa lokakuussa 2024. Kehittyvällä kielitaidolla valmistavasta opetuksesta perusopetukseen saapuva oppilas koettiin monessa puheenvuorossa haasteeksi opettajalle. Raisiossa esim. Friisilän, Kerttulan ja Vaisaaren kouluissa muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien oppilaiden osuus on suurempi kuin muissa kouluissa.

4.2.3. Vahvistetaan oman äidinkielen opetukseen osallistumista

Peruslain mukaan jokaisella on oikeus ylläpitää ja kehittää omaan kieltään ja kulttuuriaan. Oman äidinkielen opetus vahvistaa lapsen äidinkielen taitoa ja tukee myös laajemmin kielellisiä valmiuksia, oppimista ja kaksikielisyyttä.

Toteutus: Raision opetussuunnitelman mukaan Raisiossa järjestetään oman äidinkielen opetusta, kun saman kielisiä oppilaita on lain edellyttämä vähimmäismäärä. Kunta saa valtion avustusta kahdesta opetustunnista viikossa jokaista neljän oppilaan laskennallista ryhmää kohti. Kouluissa on tiedotettu huoltajia oman äidinkielen opetuksen hyödyistä ja mahdollisuuksista. Oman äidinkielen opetusta järjestetään albanian, arabian, bosnian, kurdin, persian, puolan, ukrainan, venäjän ja viron kielissä.

Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään koulun aikuisten resursseja oman kielen tukemisessa myös laajemmin: esimerkiksi oppilaan kanssa samaa kieltä puhuva opettaja tai avustaja voi pitää läksyparkin osin omalla kielellään. Koulut ovat myös tehneet yhteistyötä kotoutumispalvelujen kanssa esimerkiksi monikulttuuristen vanhempainiltojen merkeissä. Lisäksi Friisilän koulussa on järjestetty syyskaudella 2024 ukrainan ja somalin kielen kielikerhot. Kerhojen toiminta jatkuu kevään 2025.

4.2.4. Kehitetään läksyparkkitoimintaa

Toteutus: Perusopetuksen yksiköt toteuttavat ns. läksyparkkitoimintaa suunnitelmallisesti. Toiminnasta hyötyvät erityisen paljon ne oppilaat, joilla ei ole mahdollisuutta saada suomenkielistä läksytukea muualta. Läksyparkkien ohjaajana koululla toimii esim. koulunkäynnin ohjaaja tai kouluvalmentaja. Koulun ulkopuolisten toimijoiden (esim. järjestöt) osalta läksyparkkitoiminta vaatii vielä kehittelyä.

4.3. Vapaa-ajan toiminta lapsille ja nuorille

Mielekäs vapaa-ajan toiminta edistää kotoutumista, osallisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Kehittämiskohteena on tiedottaa maahanmuuttajataustaisille perheille aktiivisesti vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksista ja ohjata asiakkaita nuoris- ja liikuntapalveluiden järjestämään toimintaan, koulujen RaiHa-kerhoihin sekä myös seurojen ja järjestöjen toimintaan.

Toteutus:

Nuorisotyö tavoittaa erilaisista taustoista tulevia nuoria lähes kaikissa toiminnoissaan. Nuorisopalvelut on kohdentanut kahden pienryhmän toiminnan pääasiassa maahanmuuttajataustaisille nuorille. Monikulttuurinen tyttötyö ja poikien peliryhmä ”Torstaipojat” mahdollistavat eri kulttuuritaustoista tuleville nuorisotyön toimintaa. Kuten kaikki toiminta nuorisotyössä, nämäkin ryhmät ovat avoimia myös kaikille muille. Perhekeskus Satelliitin nuokkaritoimintaan, kesäleireille ja retkiin osallistui kuluneen vuoden aikana useita lapsia ja nuoria eri kulttuuritaustoista. Esimerkiksi kohtaamispaikka Satelliitin tiloissa järjestettävä nuokkaritoiminta 3.-6-luokkaisille tavoittaa hyvin alueen maahanmuuttajataustaisia lapsia.

Nuorisotoimen yhteisöohjaajat toimivat erityisesti monikulttuurisen nuorisotyön ohjaajina ja kohdentavat toimintaa eri kulttuuritaustoista tuleville nuorille. Nuorisotoimessa työskenteli viime vuonna yksi ja nyt kaksi yhteisöohjaajaa, joilla on monikulttuurinen ja -kielinen tausta. Kokemukset ovat olleet myönteisiä; eri kieli- ja kulttuuritaustoista tulevat työntekijät tuovat asiakastyöhön omaa osaamistaan ja uudenlaista kontaktipintaa asiakkaisiin ja rikastavat myös työyhteisöä.

Nuoris- ja kotoutumispalveluiden yhteistyöilta järjestettiin yhdessä kotouttamispalveluiden ja nuorisopalveluiden kanssa nuortenkeskus Nopassa 23.10. Koolle kutsuttiin paikallisista yhdistyksistä,

järjestöistä ja toimijoista niitä, jotka tekevät työtä eri kulttuureista tulleiden nuorten kanssa. Illan aikana keskusteltiin ajankohtaisista ilmiöistä nuorten keskuudessa Raisiossa. Tätä yhteistyötä tullaan jatkamaan.

Etsivässä nuorisotyössä ja työpajatoiminnassa on vähemmän maahanmuuttajataustaisia nuoria mukana. Nuorten palvelupolut suuntaavat usein koulutukseen tai työelämään, ja nuoret saavat tukea myös muilta tahoilta.

Liikuntatoimi: Pieniä lapsia ja heidän vanhempiaan on tavoitettu perheiden kohtaamispaikka Satelliitissa, jossa on järjestetty viikoittain perheiden liikuntaleikkikoulu monikulttuurisen perhekahvilan yhteydessä. Loppukeväästä ja alkusyksystä tapahtumat on pidetty Satelliitin pihalla liikunnallisina puistotreffeinä. Ryhmään on osallistunut vaihtelevasti 1–10 lasta vanhempansa kanssa.

Raiha-kerhot ovat matalan kynnyksen, maksutonta harrastamista, joka tapahtuu kouluissa. Toiminta on osa opetus- ja kulttuuriministeriön harrastamisen Suomen mallin hanketta. RaiHa tarjoaa monelle vieraskieliselle lapselle harrastusmahdollisuuden. Kerhoissa osallistujia oli viime syksynä 662, joista maahanmuuttajataustaisia 107 (noin 16 % osallistujista). Vieraskielisten osuus peruskoulun oppilaista on silti jonkin verran korkeampi (21%). Seuraavassa on koulukohtaiset tiedot RaiHa-kerhoihin osallistuneista (tiedot kerätty syksy 2024 ilmoittautuneista).

Koulu	Osallistujat yhteensä	Osallistujista maahanmuuttajia
Friisilä	132	50
Ihala/Konsa/Krookila	141	5
Kaanaa	50	tieto puuttuu
Kerttula	83	21
Kuloinen	72	5
Tahvio/Tikanmaa	43	6
Alakoulujen yhteiset ryhmät	141	20 (Friisilä 13, Ihala 6, Kerttula 1)

Kotoutumispalvelut on tarjonnut kotoutuja-asiakkaalle ilmaisen uimakortin Ulpukaan vuodeksi. Ilmainen uimakortti kannustaa lapsia ja nuoria uimaharrastuksen pariin sekä edistää perheiden yhteistä harrastamista. Kotoutumispalvelut järjestää perheille myös retkiä ja tapahtumia erityisesti koulujen loma-aikoina.

Myös raisiolaisissa seuroissa on yhä enemmän maahanmuuttajataustaisia harrastajia. Liikunta- ja nuorisotoimi teki aiheesta seuroille kyselyn. Määräaikaan mennessä vastanneista seuroista seuraavat ilmoittivat, että mukana on vieraskielisiä osallistujia: Sporting Club Raisio (SCR) 88 (nuoret 55 ja aikuiset 33), Fortis Communitas ry (taekwondo) 25 nuorta, joista 12 aktiivista, Raision nuorisokiekko ry (RNK) 12, V-S Kamppailu-Urheilijat ry noin 20, joista nuoria puolet, Raision Loimu 10, Raision kuula 7 sekä Raision Rinkka vaihtelevasti 10-30 vieraskielistä osallistujaa (perheitä). Näiden lisäksi mm. Raision Futiksessa (Raifu) on useita vieraskielisiä harrastajia.

Tiedottaminen harrastusmahdollisuuksista ja aktiivinen kutsuminen mukaan on tärkeää, jotta tavoitetaan maahanmuuttajataustaisia lapsia, nuoria ja heidän vanhempiaan. On tärkeää, että tieto tavoittaa myös vähäisestikin suomea osaavat vanhemmat. Toisinaan tarvitaan myös konkreettista apua ilmoittautumiseen ja harrastuksen aloittamiseen. Eri toimijoiden kuten kotoutumispalveluiden, koulujen ja nuorisotoimen välinen yhteistyö voi jatkossa tehostaa ohjautumista vapaa-ajan toimintaan sekä tarjota myös tarvittavaa tukea harrastuksen aloitukseen. Tärkeää on myös, että ilmapiiri eri toiminnoissa kerhoissa, seuroissa ym. on vastaanottavainen ja kaikkia arvostava.

4.4. Kirjaston palvelut lapsille ja nuorille

Toteutus: Vuonna 2023 kirjastossa toteutettiin Lukutoukasta kirjakiitäjäksi -monikielinen lukutaitohanke. Hankkeen jälkeen kirjastossa on jatkettu työmuotoja, joilla vastataan monikulttuuristen lasten ja nuorten tarpeisiin sekä tehdään moninaisuutta näkyväksi kirjaston toiminnassa.

- Kirjavinkkauksiin ja kirjapaketteihin hankitaan pyynnöstä eri kielisiä kirjoja. Opettajille neuvotaan monikielisten kirjojen hakua Vaski-kirjastoista ja Monikielisestä kirjastosta.
- Päiväkoteihin on jaettu Turun yliopiston Kielivertailu satumateriaaleja (Iso ja pieni - Talven arvoitus)
- Lukulumoa on mainostettu varhaiskasvatuksessa (ja koululuokille myös ilmaisena kokeiluversiona)
- Satakielitapahtuma on järjestetty yhdessä kotoutumispalvelujen kanssa: monikielisiä esiintyjä, satuja, askartelua ja toimintaa lapsiperheille.
- Monikielisiin iltasatuhyllyihin hankittiin kirjoja Vaisaaren, Petäsmäen ja Friisilän päiväkoteihin (pilottikokeilu).
- Lue lapselle -monikielisten oppaiden jakaminen asiakkaille
- Lasten monikielisten kirjahyllyjen suunnittelu ja toteuttaminen kirjastolle hyödyntäen siirtokokoelmia.
- Lastentapahtumista tiedottamista on tehostettu yhdessä kotoutumispalveluiden kanssa, minkä johdosta tapahtumissa ja lomaviikkojen puuhissa on käynyt enemmän maahanmuuttajaperheitä.
- Kirjaston monikulttuuriset vitriininäyttelyt (osallistetaan asiakkaita oman kulttuurin esilletuomiseen)
- Kirjasto on hankkinut pyynnöstä koululuokille tai päiväkodeille monikielisiä kirjapaketteja, joita käytetään projekteissa tai näyttelyissä.

4.5. Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö

Tavoitteena on eri toimijoiden kesken kehittää perheiden parissa tehtävää työtä ja tukea maahanmuuttajataustaisia perheitä vanhemmuudessa.

Toteutus: Vuoden aikana on toteutettu eri toimijoiden yhteistyönä vanhempainiltoja. Kotoutumispalveluiden työntekijät osallistuivat Friisilän koulussa uusien ekaluokkalaisten vanhempainiltaan sekä koulun kaikille vieraskielisten lasten vanhemmille suunnattuun vanhempainiltaan. Loppuvuodesta suunniteltiin kaikille varhaiskasvatuksen vanhemmille tapahtuma. Tapahtuma toteutettiin alkuvuonna 2025 kaupungintalolla.

Kotoutumispalvelut on toteuttanut äitiysneuvolan ja Varhan perhekeskuksen kanssa yhteistyössä Babyinfoja lasta odottaville vieraskielisille perheille. Babyinfossa Varhan perheohjaaja antaa tietoja perhepalveluista ja kotoutumispalveluiden työntekijä puolestaan kotoutumispalveluista. Lisäksi infoissa keskustellaan aiheista, jotka ovat erityisen tärkeitä vieraskielisissä perheissä kuten lapsen oman äidinkielen ja suomen kielen kehitys sekä lapsenkasvatus oman ja ympäröivän yhteiskunnan vaikutuspiirissä.

5. Koulutuksen ja työelämän kehittämiskohteet

Koulutuksen ja työelämän kehittämiskohteissa tavoitteena on edistää maahanmuuttajien koulutus- ja työmahdollisuuksia, osallisuutta ja tasavertaista asemaa yhteiskunnassa.

5.1. Työelämävalmiuksien vahvistaminen ja työelämään pääsyn edistäminen

Toteutus: Työelämävalmiuksia käsitellään mm. kotoutumiskoulutuksissa. Työnhakijoille suunnattuihin kokopäiväkoulutuksiin kuuluu myös työharjoittelujaksoja. Myös kotoutumispalveluiden ohjaus- ja neuvontatyössä työnhaku on yksi keskeinen aihe, johon asiakkaat toivovat apua. Asiakkaita on myös ohjattu mm. Aurala-opiston Työsä -parempi hankkeeseen.

5.2. Toiminnallista suomea -palvelun käynnistäminen

Toteutus: Toiminnallista suomea -palvelu oli lyhytaikainen kokeilu yhteistyössä Valo-valmennusyhdistyksen kanssa vuonna 2023 eikä se ollut enää käytössä vuonna 2024.

5.3. Työelämän vastaanottavuuden lisääminen

Kehittämiskohteessa tavoitteena oli työnantajayhteistyön avulla edistää maahanmuuttajien pääsyä työelämään. Maahanmuuttajien työttömyys on korkeampaa kuin kantaväestön monista syistä. Osin syyt liittyvät työnhakijan puutteelliseen kielitaitoon tai siihen, ettei osaaminen, esim. kotimaassa suoritettu tutkinto vastaa Suomessa työelämän vaatimuksiin. Toisaalta työllisyys kohenee mitä pitempään asutaan Suomessa. Osin kyse on työelämän rakenteellisesta rasismista esim. tutkimusten mukaan jo pelkästään ulkomaalainen nimi vaikeuttaa pääsyä esim. työhaastatteluun.

Toteutus: Raision yritys- ja työllisyyspalvelut järjesti tammikuussa 2024 rekrymessut, joista tiedotettiin myös kotoutumispalveluiden asiakkaille. Rasekolla on suunnitteilla osaajakoppaus -hanke, jossa kehitetään työelämän tarpeisiin ratkaisuja, jotka mahdollistavat myös eri syistä vaikeasti työllistyvien henkilöiden pääsyn työelämään. Yhteistyössä yritysten ja muiden työnantajien kanssa tarkoituksena on etsiä etenkin osatyökykyisille ja maahanmuuttajataustaisille työmahdollisuuksia.

5.4. Raision kaupunki maahanmuuttajien työllistäjänä

Kehittämiskohdan mukaan Raision kaupunki työnantajana tarjoaa työtilaisuuksia maahanmuuttajataustaisille eri alojen ammattilaisille sekä huolehtii riittävästä perehdyttämisestä.

Toteutus: Henkilöstöpalvelujen järjestelmistä ei ole saatavissa tilastotietoja maahanmuuttajataustaisten työllistymisestä Raision kaupungin palvelukseen. Eri toimialoilla työskentelee monikielistä ja -kulttuurista henkilöstöä kuten kouluissa, varhaiskasvatuksessa, nuorisotoimessa ja kotoutumispalveluissa, mutta tämän selvityksen aikana ei ollut mahdollisuutta kattavasti kerätä aiheesta tietoa. Anonyymi rekrytointi on Raision kaupungilla mahdollista.

5.5. Varautuminen kotoutumista edistävien koulutusten järjestämistäsiirymiseen kunnille

Toteutus: Työnhakijoille tarkoitettujen kotoutumiskoulutusten hankinnasta vastasivat viime vuonna TE-palvelut ja ELY-keskus. Vastuu siirtyi vuoden vaiheessa Turun työllisyysalueen keskitettyihin palveluihin. Työllisyysalueen vastuukuntana toimii Turku.

Työnhakijoiden ohella kotoutumista tukevaa koulutusta tulee tarjota myös mm. kotona lasta hoitaville, työkyvyttömillä ja iäkkäille. Näiden ryhmien osalta koulutuksen järjestäminen on kunkin kunnan tehtävä. Viime syksynä Raision kotoutumispalveluissa alettiin suunnitella osa-aikaista kotokoulutusta, joka kohdentuisi ensisijaisesti em. ryhmiin. Kurssin toteutuksesta tehtiin ostopalvelu-sopimus Raisio-opiston kanssa. Kurssiin sisällytettiin suomen kieltä, yhteiskuntatietoa sekä digitaitoja. Lisäksi jokaisella kurssin osallistujalla on kotoutumispalveluiden tiimistä omatyöntekijä ja myös opettaja antaa opiskelijoille henkilökohtaista ohjausta. Opetusta on kolmena aamupäivänä viikossa (3 x 3 oppituntia) ja pidemmälle edistyneille jatkokurssi kahtena iltapäivänä (2 x 2 oppituntia). Kurssin aikana on MLL:n lastenhoito, mikä mahdollistaa kotivanhempien osallistumisen kurssille. Kurssi käynnistyi 21.1.25. Varsinaisen kohderyhmän lisäksi kurssilla on henkilöitä, jotka odottavat kokopäiväistä kotokoulutuspaikkaa.

Paitsi työnhakijat ja työvoiman ulkopuolella olevat, myös työssä käyvät tarvitsevat usein kotoutumisen tukea. Tarvetta on siksi jatkossa kehittää myös työn ohessa tapahtuvia kotokoulutuksia.

Uuden lain nojalla kunnan tulee järjestää myös asiakkaan omalla äidinkielellä yhteiskuntaorientaatiota. Kyse on noin 70 tunnin kurssista. Turku kilpailuttaa koulutuksen tarjoajat, tarkoituksena on toteuttaa kurseja työllisyysalueella keskitetysti. Suunnitelmat ovat kuitenkin vielä auki ja mahdollista on myös se, että Raisio toteuttaa osin orientaatioita myös itse.

Kuntien saamissa pakolaisten laskennallisissa korvauksissa on vuoden 2025 alusta lähtien huomioitu kotoutumiskoulutuksen ja omakielisen yhteiskuntaorientaation kustannukset.

6. Asumisen kehittämiskohteet

Asumisen kehittämiskohteissa tavoite on turvata kohtuuhintaisten asuntojen saatavuus eri puolilla kaupunkia ja edistää asuinalueiden saavutettavuutta, viihtyisyyttä, monimuotoisuutta ja hyviä väestösuhteita naapurustoissa.

6.1. Riittävä ja monipuolinen vuokra-asuntotuotanto

Toteutus: Raision vuokra-asunnot Oy:ta (RaVu) saadun tiedon mukaan kaupungin vuokra-asuntojen saatavuus on kohtalaisen hyvä. Kysyntää on erityisesti pienimmistä ja edullisimmista asunnoista, joten niiden tarjonta on kovan kysynnän vuoksi heikompaa. Esimerkiksi perustoimeentulotuen asiakkaiden kohdalla suurin hyväksyttävä asumismeno Raisiossa on tällä hetkellä 555 €/kk (yhden henkilön talous). Asunnot, joissa vuokra on alle enimmäisrajan, menevät käytännössä heti vuokralle. Maahanmuuttaja-taustaiset asukkaat jakautuvat suhteellisen tasaisesti Raision vuokra-asuntojen eri kohteisiin.

6.2. Hyvien julkisten yhteyksien varmistaminen ja ylläpitäminen kaupungin eri asuinalueille

Toteutus: Raision kaavoituksessa tavoitteena on asumisen keskittäminen Fölin reittien varrelle. Parhailaan on käynnissä joukkoliikenneselvitys. Erityisesti tarkastellaan Raision sisäisten linjojen toimivuutta.

6.3. Asumisohjaajan työn jatkaminen

Toteutus: Kehittämiskohde ei ole toteutunut. Varhan palvelualue 5:llä ja Raision vuokra-asunnoilla on ollut yhteinen asumisneuvoja, mutta tämä toimi ei jatkunut enää viime vuonna. Asumisneuvonnalle olisi kuitenkin RaVulta saadun arvion mukaan tarvetta niin kantaväestön kuin maahanmuuttajataustaisten asukkaiden parissa. Tärkeää olisi esim. vuokrarästeihin puuttuminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja näin häätöjen ja asunnottomuuden ehkäisy. Myös asukasriitojen ja häiriöilmoitusten selvittäminen ja sovittelu sekä asumistaidoissa opastus ovat keskeisiä.

6.4. Naapuruussuhteiden ja asumisviihtyvyyden ja -turvallisuuden parantaminen

Toteutus: RaVu on panostanut siivoukseen ja kiinteistönhuoltoon ja niiden laatutaso on parantunut. Pihojen viihtyisyyttä on parannettu, kerhotiloja on avattu asukkaiden käyttöön ja esteettömyyttä parannettu. Tarkoitus on ottaa digitaalisia palveluita käyttöön (asukassivut, kulunhallinta yms.).

Tiedottamisessa on otettu käyttöön vuosikello, jotta tiedottaminen olisi säännöllistä. Tiedotteet laaditaan sekä suomeksi että englanniksi. Kotoutumispalveluiden ja RaVun yhteistyöllä jatkossa tiedottamista voidaan lisätä myös muilla kielillä.

Ravun mukaan ristiriitoja kantaraisiolaisten ja maahanmuuttajataustaisten asukkaiden välillä ei ole ilmennyt tai ne eivät ole tulleet vuokra-asuntoyhtiön henkilöstön tietoon.

7. Hyvien väestösuhteisen ja osallisuuden edistäminen

Tämän aihealueen tavoitteina on edistää hyviä väestösuhteita, monimuotoisuutta, kanta- ja maahanmuuttajataustaisten raisiolaisten kohtaamista sekä eri kulttuureista tulevien kuntalaisten osallisuutta.

7.1. Väestösuhteiden seuranta

Seurataan väestösuhteiden kehitystä ja tunnistetaan väestösuhteisiin ja turvallisuuteen heikentävästi vaikuttavat ilmiöt ja reagoidaan niihin.

Toteutus: Systemaattiseen seurantaan ei ole ollut resursseja, mutta työn kautta saadaan tietoa (asiakkaiden kokemukset, yhteistyökumppaneiden havainnot, yhteiskunnallinen keskustelu jne.).

7.2. Osallistaminen ja aktiivinen tiedottaminen

Tavoitteeksi asetettiin se, että vieraskielinen väestö huomioidaan aikaisempaa paremmin tiedottamisessa, esim. hyödynnetään selkokieliä, visuaalisuutta, monikielisyyttä, monikanavaisuutta sekä tarvittaessa tulkki- ja käännöspalveluita. Myös Raision kaupungin kotisivujen maahanmuuttajille suunnattua tiedotusta pyrittiin kehittämään.

Toteutus: Kotoutumispalvelut on kuluneen vuoden aikana tiedottanut aktiivisesti asiakaskunnalle. Kotoutuja-asiakkaille lähetettiin asiakaskirje sekä kevätkaudella että syyskaudella. Asiakaskirjeessä tiedotettiin kotoutumispalveluista sekä myös kunnan muista palveluista, tapahtumista ja harrastusmahdollisuuksista. Kirjeet käännettiin myös ukrainaksi. Muun kuin ukrainankielisten kotoutuja-asiakkaiden kanssa kirjettä pyrittiin mahdollisuuksien mukaan käymään asiakastapaamisilla läpi.

Kotoutumispalveluiden esite uudistettiin loppuvuodesta ja alkuvuonna 2025. Esite on kuudella eri kielellä ja saatavilla myös Raision kotisivuilla. Asiakastyössä on hyödynnetty myös monikielisiä eri toimijoiden tuottamia aineistoja, esim. Lukukeskuksen Lue lapselle -vanhempainopasta sekä Vanhempainliiton varhaiskasvatuksesta ja koulusta kertovia oppaita.

Erilaisia aineistoja on vuoden aikana myös käännetty joko kotoutumispalveluiden henkilöstön omana työnä tai tilaamalla tulkkipalvelu Monetrasta. Varhaiskasvatuksen ohjeistuksia on käännetty useille eri kielille. Samoin erilaisia tapahtumamainoksia on käännetty eri kielille.

7.3. Matalan kynnyksen toiminta kohtaamispaikka Satelliitissa

Toteutus: Kotoutumispalvelut järjesti kuluneen vuoden aikana viikoittaisen monikulttuurisen aamutapaamiseen. Mukana toteutuksessa oli kohtaamispaikka Satelliitti, Sateenkaarikoto ry ja liikuntatoimi. Monikulttuuriset aamut ovat avoimia niin kantaväestölle kuin maahanmuuttajataustaisille kävijöille. Osallistujilla oli mahdollisuus saada myös ohjausta kotoutumispalveluiden ja Sateenkaarikodon työntekijältä.

Kotoutumispalvelut järjesti yhdessä muiden toimijoiden kanssa toukokuussa Omenankukka-juhlan, jossa oli monikulttuurista ohjelmaa. Kävijöitä oli noin 250.

7.4. Kirjasto tutuksi!

Toteutus: Kirjasto on pyrkinyt eri tavoin tekemään palveluja tutuiksi monikulttuuriselle asiakaskunnalle. Kirjasto-opastuksia järjestettiin kotopalveluiden asiakkaille ja Rasekon tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen ryhmille sekä lukion ja Rasekon S2-ryhmille. Raision kirjastosta ja sen palveluista valmisteltiin esitettä maahanmuuttajille ja se käännettiin useille kielille (somali, ukraina, persia, arabia, sorani ja venäjä). Esitteet valmistuivat vuoden 2025 alussa.

Kirjastoon on hankittu säännöllisesti vaihtuvat siirtokokoelmat Raision puhutuimmilla kielillä monikielisestä kirjastosta. Näille siirtokokoelmille on oma hylly keskeisellä paikalla kirjastosalia.

Eri äidinkieliä ja monikielisyyttä julistavaan Satakielitähtäpähtymään on aktiivisesti kutsuttu maahanmuuttajataustaisia raisiolaisia samoin kuin esim. muihinkin kirjaston lastenlaurantaitapahtumiin.

7.5. Raisio-opiston suomen opetus ja muu kurssitarjonta

Tavoitteeksi on asetettu suomen kielen opiskelumahdollisuuksien tarjoaminen etenkin asiakkaille, joilla ei ole mahdollisuutta osallistua kokopäiväiseen kotokoulutukseen. Toisena tavoitteena oli lisätä maahanmuuttajien osallistumista myös muille opiston kursseille.

Toteutus: Kevätkaudella 2024 Raisio-opistossa oli tarjolla suomen kielen peruskurssi, jossa opetusta oli kahdesti viikossa kaksi oppituntia kerrallaan. Tarjolla oli myös suomen kielen iltakurssi. Syyskaudella alkeisjatkokurssi oli yhtenä aamupäivänä ja jatkokurssi yhtenä iltapäivänä viikossa. Kotoutumispalvelut järjesti lastenhoidon päiväkursseille, mikä mahdollisti kotivanhempien osallistumisen. Lastenhoito tilattiin MLL:stä.

Syksyllä kotoutumispalvelut alkoi suunnitella uudenlaista kotokurssikokonaisuutta työvoiman ulkopuolella oleville ryhmille. Raisio-opiston kanssa tehtiin ostopalvelusopimus uuden kurssin toteutuksesta. Kurssi käynnistyi tammikuussa 2025.

Tilastoa maahanmuuttajien osallistumisesta muille kuin suomen kursseille ei ole saatavissa. Opistolta saadun tiedon mukaan maahanmuuttajataustaisia osallistujia on jonkin verran eri kursseilla, mm. taideryhmässä samoin kuin liikunnassa ja tanssikursseilla. Myös lapsille ja nuorille suunnassa kuvataidekoulussa käy maahanmuuttajataustaisia oppilaita.

7.6. Tapahtuma- ja tiedotustoiminta

Tavoitteena on erilaisten tapahtumien avulla lisätä kantaväestön ja maahanmuuttajien kohtaamista ja hyödyntää tapahtumajärjestelyissä Raisioon asettautuneiden maahanmuuttajien osaamista.

Toteutus: Kotoutumispalvelut on yhteistyössä mm. kirjaston ja kolmannen sektorin kanssa järjestänyt vuoden aikana useita tapahtumia kuten kielellistä monimuotoisuutta juhlistavan Satakieli-tapahtuman Raision kirjastossa 9.3., dervissi-tanssiesityksen kirjastossa 16.3., Ramadaniin liittyvän Iftar-juhlan kaupungintalossa 16.3., omenankukkajuhlan perheiden kohtaamispaikka Satelliitissa 18.5. sekä kulttuurien kohtaamisen iltapäivän 14.12., jossa esitettiin mm. ukrainalaisten teatteriharrastajien musiikillinen komedia. Tapahtumissa on ollut monia maahanmuuttajataustaisia esiintyjä (musiikki, teatteri ja tanssi).

7.7. Olkkari – raisiolaisten olohuone ja asioimispiste

Olkkari on nykyisin Varhaan kuuluva matalan kynnyksen asioimispiste ja kohtaamispaikka. Tavoitteena tässä kehittämiskohteessa oli luoda kaikille turvallinen kohtaamispaikka ja tarjota myös matalan kynnyksen monikielistä neuvontaa ja ohjausta Olkkarissa.

Toteutus: Olkkari on tullut tunnetuksi ja suosituksi maahan muuttaneiden parissa etenkin sen vuoksi, että Olkkarissa toimi Monineuvon päivystys. Tilat kävivät kuitenkin ahtaaksi ja vuoden 2025 alusta Monineuvo on toiminut pelkästään yritys-, työllisyys- ja kotoutumispalveluiden omissa tiloissa Martinkadulla.

7.8. Liikkumiseen aktivointi

Tavoitteena on ollut tarjota maahan muuttaneille liikuntamahdollisuuksia, erityisesti huomioiden maahanmuuttajanaiset. Liikkumisen aktivointiin pyritään myös tarjoamalla kotoutujille ilmaiskäyntejä Ulpukkaan.

Vaikka kaupungin liikuntapalvelut tarjoaa kuntalaisille monenlaisia ryhmiä, maahan muuttaneilla voi olla iso kynnys tulla mukaan ryhmiin. Tieto eri mahdollisuuksista ei aina tavoita ja taustalla voi olla pelko tuleeko hyväksytyksi ja pärjääkö suomen kielellä. Sen vuoksi maahanmuuttajille tarjotut omat matalan kynnyksen ryhmät voivat usein olla tarpeellinen ensi askel, jonka jälkeen on helpompi tulla mukaan muuhunkin toimintaan.

Toteutus: Kuluneena vuonna aloitettiin maahanmuuttajanaisten ja -tyttöjen ryhmien suunnittelu. Maaliskuussa 2025 on alkamassa maahanmuuttajanaisten ryhmä sekä toinen ryhmä 6-8-vuotiaille tytöille. Kumpaankin ryhmää ohjaa maahanmuuttajataustainen liikunnanohjaaja.

Kohtaamispaikka Satelliitissa on järjestetty viikoittain perheiden liikuntaleikkikoulu monikulttuurisen perhekahvilan yhteydessä. Loppukeväästä ja alkusyksystä tapahtumat on pidetty Satelliitin pihalla liikunnallisina puistotreffi -tapahtumina. Ryhmään on osallistunut vaihtelevasti 1–10 lasta vanhempansa kanssa.

Kotoutuja-asiakkaiden liikkumista on tuettu Ulpuikka-korttiedulla. Asiakkaat, sekä aikuiset että lapset saavat vuodeksi ilmaiskortin Ulpuikkaan.

7.9. Tuki kolmannen sektorin kotoutumis- ja monikulttuurisuustyöhön

Tässä kehittämiskohdassa tavoitteena on tukea pienimuotoisesti kolmannen sektorin kuten maahanmuuttajien omien kulttuuriyhdistysten tapahtumia ja kerhoja sekä luoda avustustoimintaan kriteerit.

Toteutus: Kotoutumispalvelut on järjestänyt yhdessä eri yhdistysten kanssa tapahtumia. Tapahtumiin on tarjottu kaupungin tila ja tuettu pienimuotoisesti muissa kuluissa. Avustuskeskuksen tiloja on hyödynnetty siihen, että Suomen Ukrainalaiset ry on järjestänyt tiloissa kerho- ja kahvilatoimintaa.

8. Seuraavia askelia

Alkaneella kotouttamisohjelman viimeisenä toimintavuonna keskeistä on mm.

1. Kunnan ja työvoimapalveluiden kototyön yhteistyö ja yhteensovittaminen

Työvoimapalvelut siirtyivät vuoden alusta kuntiin. Kunnan ja työllisyyden kotopalvelut ovat nyt Raisiossa saman katon alla. Tämä luo aikaisempaa paremmat mahdollisuudet yhteistyölle, palveluiden ja palvelupolkujen yhteensovittamiselle. Kehitystyö on kuitenkin vasta alussa, mutta on tärkeää, että uudenlaisiin mahdollisuuksiin tartutaan ja pyritään kokonaisvaltaiseen asiakkaan/asiakasparheen kotoutumisen tukeen.

2. Valtion pakolaiskorvausten hyödyntäminen 2025-2026

Pakolaisista maksettavat laskennalliset korvaukset ovat melko korkealla tasolla tämän ja vielä ensi vuoden, mutta laskevat sen jälkeen. Tämä johtuu siitä, että ukrainalaisten tilapäistä suojelua saaneiden korvausajat tulevat täyteen. Korvausaika leikattiin vuoden alussa kolmesta vuodesta kahteen vuoteen. Jotta pakolaisten kotoutumista voidaan tuloksetta edistää, on tärkeää, että laskennalliset korvaukset käytetään nyt tehokkaasti ja suunnitelmallisesti. Esimerkiksi jonot työnhakijoille tarkoitettuihin kotoutumiskoulutuksiin ovat tällä hetkellä kohtuuttoman pitkät, jopa puolesta vuodesta yhdeksään kuukauteen. Koulutuspaikkoja tulisikin työllisyysalueen kuntien yhteistyönä kiireellisesti lisätä ja panostaa laadukkaisiin koulutus-hankintoihin.

3. Toimialojen välisen ja 3. sektorin kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen

Kotoutumisen edistäminen on monialainen tehtävä. Sen vuoksi on jatkossakin tärkeää tehdä työtä yhdessä, niin kunnan eri toimialat, sote-palvelut ja 3. sektori. Raisiossa näitä yhteistyön muotoja on kehitetty esimerkkeinä vanhempainillat, odottavien perheiden babyinfot ja tapahtumat. Tätä työtä on tärkeää jatkaa ja edetä yksittäisistä kokeiluista laajempaan, systemaattiseen yhdessä tekemiseen.

4. Lasten ja nuorten tuki

Varhaiskasvatuksen, koulun, nuorisotoimen ja kirjaston työ monikulttuuristen lasten ja nuorten parissa on arvokasta, kotoutumista edistävää ennaltaehkäisevää työtä. Hyvä ”pohjatyö” edistää esim. nuorten pääsyä jatko-opintoihin, myös lukio-opintoihin, joissa maahanmuuttajataustaiset nuoret ovat toistaiseksi aliedustettuina. Kotouttamisohjelmassa esiin nostetut työmuodot kuten omankielinen tuki, valmistava opetus, oman äidinkielen opetus, nuorisotoimen yhteisöllinen työ sekä kirjaston lukemista ja monikielisyyttä edistävä työ ovat tärkeitä jatkossakin. Pakolaiskorvausten käyttö muiden rahoituslähteen ohessa lasten ja nuorten parissa tehtävään työhön on perusteltua.

5. Moninaisuutta huomioiva toimintakulttuuri ja antirasistinen työ

Tietoisuus rasismien ilmenemismuodoista ja haitoista on kasvanut. Rasismi on yleinen ongelma ja sitä ilmenee kaikissa toimintaympäristöissä esim. kouluissa, kaduilla ja työpaikoilla. Rasismien kokeminen vaikeuttaa merkittävästi kiinnittymistä yhteiskuntaan ja se on tutkitusti vakava uhka mielenterveydelle. Siksi on tärkeää tunnistaa rasismia, puuttua siihen ja edistää antirasistista toimintakulttuuria.

Viime vuosina on kehitetty koulutuksia ja erilaisia työkaluja antirasistiseen työhön. Esimerkiksi Helsingissä toteutettiin laajamittainen antirasistinen koulutus kasvatuksen ja opetuksen henkilöstölle; vuoden 2021 loppuun mennessä 4000 ammattilaista oli käynyt koulutuksen. Mitä askelia Raisiossa tai laajemmin Turun seudulla voidaan antirasistisessa työssä ottaa, vaatii vielä yhteistä keskustelua ja suunnittelua.

Lopuksi lämmin kiitos kaikille raportin kokoamiseen osallistuneille, mm.

- asuminen: Juho Salonen, Ravun toimitusjohtaja
- henkilöstöhallinto: Mirja Arola, henkilöstöasiantuntija
- kirjasto: Milla Mistola, erityiskirjastonhoitaja; Mia Surakka, kirjastonhoitaja ja Aino Mykrä, kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja
- kotoutumis- ja työllisyyspalvelut: Kirsi Hafeez, maahanmuuttokoordinaattori ja Maarit Kokkonen, koordinaattori sekä muu kototiimi; Outi Niemi, työllisyyspalvelujen palvelupäällikkö.
- nuoriso- ja liikuntatoimi: Suvi Valtonen, nuorisotyön koordinaattori ja Karita Valtonen, liikunta- ja nuorisotoimen johtaja
- opetus: Pasi Ristelä, oppimisen tuen koordinaattori; Heli Kivelä opetuksen kehittämispäällikkö ja Gitte Enqvist, rehtori
- varhaiskasvatus: Satu Ojala, varhaiskasvatustoiminnan koordinaattori; Maria Ovaska, varhaiskasvatuksen suunnittelija; Nina Ali-Keskikylä, varhaiskasvatuksen johtaja; Laura Haloila, päiväkodin johtaja; Riikka Vainio, vs. päiväkodin johtaja, Tanja Hakkarainen, päiväkodin johtaja ja Veronica Touru-Heikkinen, Apula Oy
- Kestävä Raisio -verkostoon osallistuneet 25.2.25

Raportin kokosi Terhikki Mäkelä, Raision maahanmuuttokoordinaattori ja tilastot Kirsi Hafeez, maahanmuuttokoordinaattori.

LIITTEET

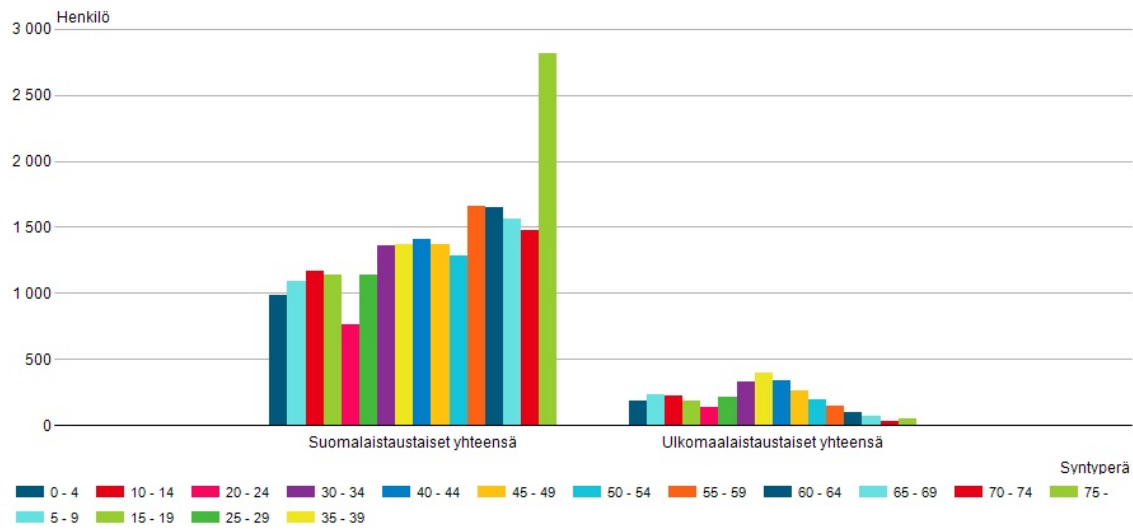
Rasion vieraskielinen väestö vuonna 2023

VIERASKIELISET YHTEENSÄ	3051
venäjä	455
ukraina	378
albania	304
bosnia	219
viro, eesti	202
kurdi	142
arabia	135
serbokroatia	118
puola	108
farsi, persia	107
romania	102
somali	91
englanti	72
espanja	50
thai	49
tagalog, pilipino	44
kiina	42
liettua	39
latvia, lätti	38
portugali	33
turkki	33
vietnam	23
bulgaria	19
saksa	15
pastu, myös: afgaani	14
italia	11
japani	10
ranska	10
ruanda, aiemmin: kinjaruanda, njaruanda	10

Tietosuojasyistä alle 10 henkilön kieliryhmiä ei näytetä tilastossa.

Lähde: Tilastokeskus

Suomalais- ja ulkomaalaistaustaiset ikäryhmittäin Raisiossa vuonna 2023

Lähde: Tilastokeskus

Työllisyysaste syntyperän, taustamaan ja maassaoloajan mukaan Raisiossa vuonna 2022

			Työllisyysaste (%)
SUOMALAISTAUSTAISET JA SUOMESSA SYNTYNEET ULKOMAALAISTAUSTAISET	Yhteensä		78,7
		Miehet	77,2
		Naiset	80,3
ULKOMAILLA SYNTYNEET ULKOMAALAISTAUSTAISET	Yhteensä		68,5
		Miehet	74,3
		Naiset	60,7
	Maassaoloaika 0 - 4 vuotta	Yhteensä	64,0
		Miehet	76,6
		Naiset	41,1
	Maassaoloaika 5 - 9 vuotta	Yhteensä	61,7
		Miehet	69,9
		Naiset	49,3
	Maassaoloaika 10+ vuotta	Yhteensä	74,0
		Miehet	74,6
		Naiset	73,4

Lähde: Tilastokeskus

Työttömien työnhakijoiden seuranta 12/2024:

	2024M12			
	Työnhakijoita laskentapäivänä (Ikm.)	Työttömät työnhakijat laskentapäivänä (Ikm.)	Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta (%)	Ulkomaalaisia työttömiä työnhakijoita laskentapäivänä (Ikm.)
Raisio	2 121	1 172	9,6	188

Lähde: Tilastokeskus

Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden määrä ja prosentuaalinen osuus 12/2024

	2024M12	
	Ulkomaalaisia työttömiä työnhakijoita laskentapäivänä (Ikm.)	Ulkomaisten työttömien työnhakijoiden %-osuus ulkomaalaisesta työvoimasta (%)
Raisio	188	20,0

Lähde: Tilastokeskus